

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติงานในสำนักงานอธิการบดี จำนวน 688 คน เป็นข้าราชการ จำนวน 239 คน และลูกจ้างประจำ จำนวน 449 คน และผู้วิจัยได้ใช้จำนวนประชากรทั้งหมดในการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนข้าราชการและลูกจ้างประจำในสำนักงานอธิการบดี สังกัดกองต่าง ๆ

กองที่สังกัด	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	รวม
กองกลาง	32	220	252
กองการเจ้าหน้าที่	33	19	52
กองกิจการนักศึกษา	29	80	109
กองคลัง	44	2	46
กองบริการการศึกษา	26	4	30
กองแผนงาน	28	3	31
กองอาคารและสถานที่	47	121	168
รวม	239	449	688

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

3.2.1 แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของข้าราชการในสำนักงานอธิการบดี

3.2.2 แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของลูกจ้างประจำในสำนักงานอธิการบดี

3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 การสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานอธิการบดี

การสร้างแบบสอบถามชุดนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

✖ (1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

(1.1) แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของข้าราชการและลูกจ้างประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ของ สุบิน ฉัตรดอน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2532 หน้า 96 - 110

(1.2) แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประสพ รัตนคุณ วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2533 หน้า 137-145

(1.3) แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของตำรวจภูธรในจังหวัดเลย ของ พันตำรวจโท บำนาญ บำรุงรส วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2534 หน้า 102-112

(1.4) แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของพัฒนาการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของอดิศักดิ์ มาศยคง วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2536 หน้า 154-169

✖ (2) ร่างแบบสอบถามตามแนวทางที่ศึกษาจากเอกสารตามข้อ (1) โดยที่แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจ

(3) นำแบบสอบถามที่ร่างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

(4) นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับข้าราชการในสำนักงานอธิการบดี จำนวน 30 คน และนำผลการทดลองมาคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Lee J. Cronbach (ประยูร อาษานาม, 2528) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเป็น 0.95

ส่วนประกอบของแบบสอบถามที่ใช้กับข้าราชการในสำนักงานอธิการบดี มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระดับการศึกษาสูงสุด ลักษณะงานที่ปฏิบัติตามตำแหน่งที่บรรจุสถานภาพการสมรส บ้านที่อยู่อาศัยเพื่อปฏิบัติงานในปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม ระดับชั้นทางราชการ และหน่วยงานที่สังกัดในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	ข้อ 1 - 15
(2) ความรู้สึกประสบความสำเร็จในการทำงาน	ข้อ 16 - 21
(3) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	ข้อ 22 - 32
(4) นโยบายและการบริหารงาน	ข้อ 33 - 54
(5) การเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน	ข้อ 55 - 60
(6) รายได้และสวัสดิการ	ข้อ 61 - 65

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

การให้คะแนนเพื่อประเมินขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานอธิการบดี ใช้มาตราส่วนประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.3.2 การสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำในสำนักงานอธิการบดี

การสร้างแบบสอบถามชุดนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

(1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

(1.1) แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของข้าราชการและลูกจ้างประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ของสุบิน ฉัตรดอน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2532 หน้า 111 - 125

(1.2) แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของ ประสพ รัตนคุณ วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2533 หน้า 137-145

ค. แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของตำรวจภูธรในจังหวัดเลย ของ พันตำรวจโท บำนาญ บำรุงรส วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2534 หน้า 102-112

ง. แบบสอบถามเพื่อประเมินขวัญกำลังใจของพัฒนาการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของ อติศักดิ์ มาศยง วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2534 หน้า 102-112

(2) ร่างแบบสอบถามตามแนวทางที่ศึกษาจากเอกสารตามข้อ (1) โดยที่แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจ

(3) นำแบบสอบถามที่ร่างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

(4) นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับลูกจ้างประจำในสำนักงานอธิการบดี จำนวน 30 คน และนำผลการทดลองมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Lee. J. Cronbach (ประยูร อาษานาม., 2528) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเป็น 0.90

ส่วนประกอบของแบบสอบถามที่ใช้กับลูกจ้างประจำในสำนักงานอธิการบดี มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระดับการศึกษาสูงสุด ลักษณะงานที่ปฏิบัติตามตำแหน่งที่บรรจุ สถานภาพการสมรส บ้านที่อยู่อาศัยเพื่อปฏิบัติงานในปัจจุบันภูมิสำเนาเดิม ลักษณะงานที่ปฏิบัติตามตำแหน่งที่บรรจุ และหน่วยงานที่สังกัดในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญกำลังใจการปฏิบัติงาน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	ข้อ 1 - 15
(2) ความรู้สึกประสบผลสำเร็จในการทำงาน	ข้อ 16 - 21
(3) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	ข้อ 22 - 32
(4) นโยบายและการบริหารงาน	ข้อ 33 - 54
(5) การเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน	ข้อ 55 - 60
(6) รายได้และสวัสดิการ	ข้อ 61 - 65

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

การให้คะแนนเพื่อประเมินขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำในสำนักงานอธิการบดี ใช้มาตราส่วนประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) คณะผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำทุกคนในสังกัดสำนักงานอธิการบดี เพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้กำหนดช่วงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 - 30 มิถุนายน 2537

(2) คณะผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามจากหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานอธิการบดีด้วยตนเอง ซึ่งผลการรวบรวมแบบสอบถาม แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำในสำนักงานอธิการบดี

กองที่สังกัด	จำนวนแบบสอบถาม			
	ข้าราชการ		ลูกจ้างประจำ	
	แจกไป	ได้รับคืน (ร้อยละ)	แจกไป	ได้รับคืน (ร้อยละ)
กองกลาง	32	22 (68.8)	220	144 (65.4)
กองการเจ้าหน้าที่	33	16 (48.5)	19	4 (21.1)
กองกิจการนักศึกษา	29	27 (93.1)	80	46 (57.5)
กองคลัง	44	33 (75.0)	2	1 (50.0)
กองบริการการศึกษา	26	22 (84.6)	4	4 (100.0)
กองแผนงาน	28	22 (78.6)	3	2 (66.7)
กองอาคารและสถานที่	47	27 (57.4)	121	68 (56.2)
รวม	239	169 (70.7)	449	269 (59.9)

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มข้าราชการในสำนักงานอธิการบดีส่งแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 169 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.7 หน่วยงานที่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมากที่สุด คือ กองกิจการนักศึกษา (ร้อยละ 93.1) รองลงมา คือ กองบริการการศึกษา (ร้อยละ 84.6) และกองแผนงาน (ร้อยละ 78.6) ส่วนหน่วยงานที่ส่งแบบสอบถามกลับคืนน้อยที่สุด คือ กองการเจ้าหน้าที่ ได้รับคืนเพียงร้อยละ 48.5 ส่วนในกลุ่มของลูกจ้างประจำในสำนักงานอธิการบดีนั้น พบว่า ส่งแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 269 ชุด คิดเป็นร้อยละ 59.9

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวมาเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการวิจัยได้ จำนวน 438 ชุด จำแนกเป็นข้าราชการ 169 ชุด และลูกจ้างประจำ 269 ชุด

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3) ข้อมูลเพื่อศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ได้ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1) ตรวจแบบสอบถามและให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 5
เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4
ไม่แน่ใจ	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3
ไม่เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

3.2) แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบแบบสอบถามเป็นรายข้อ จำแนกตามระดับความคิดเห็น

3.3) หาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.4) แปลค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อประเมินระดับของขวัญตามเกณฑ์ของ Best ดังนี้

ระดับขวัญสูง	ค่าเฉลี่ย	3.68 - 5.00
ระดับขวัญปานกลาง	ค่าเฉลี่ย	2.34 - 3.67
ระดับขวัญต่ำ	ค่าเฉลี่ย	1.00 - 2.33

3.5) ทดสอบหาความแตกต่างของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระดับการศึกษาสูงสุด ลักษณะงานที่ปฏิบัติตามตำแหน่งที่บรรจุ สถานภาพการสมรส บ้านที่อยู่อาศัยเพื่อปฏิบัติงานในปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม ระดับชั้นทางราชการ และหน่วยงานที่สังกัดในปัจจุบัน โดยใช้การทดสอบ t-test และการทดสอบ F-test

3.6) ทดสอบความแตกต่างของขวัญกำลังใจระหว่างกลุ่ม โดยวิธีของ Scheffe'

4) ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5) ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปรับปรุงหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้เสนอเป็นภาพรวมของแต่ละหน่วยงาน